

FIT FOR 55

Пакет „Подготвени за 55“

Пакет „Подготвени за 55“

Предистория/хронология:

Европейският
Съвет прие:

На 10.12.2020 г.
Повишаване на
целта на ЕС до
2030 г. от 40%
до поне 55%

Представяне на
Съобщението
„Подготвени за 55“

14.07.2021 г.

Към него е включен
пакет от 15 инициативи
отразяващи:

- ❖ визията на ЕК за постигане на емисионните цели на ЕС за 2030 и 2050 г.
- ❖ нуждата от принос от всички икономически сектори

Предложенията
се отнасят към:

Индустрията

Сградите

Енергетиката

Земеделието

Транспорта

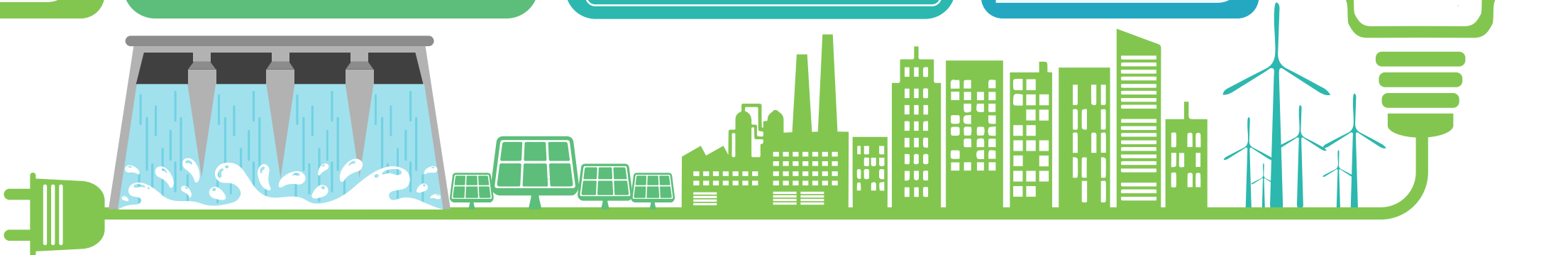
Нови правила за ЕЕ

Нови механизми

Предстои:

Европейската
комисия ще
представи още
предложение от
Пакета

Пакет „Подготвени за 55“

Списък на досиета, попадащи в компетенциите на МОСВ:

Директивата за Европейска система за търговия с емисии на парникови газове

ЕСТЕ/ETS

Регламента за установяване на Механизъм за въглеродна корекция по границите

CBAM

Решението за резерв за пазарна стабилност

MSR

LULUCF

Регламента за земеползване, промени в земеползването и горско стопанство

ESR

Регламента за разпределяне на усилията

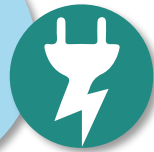

Пакет „Подготвени за 55“

Преразглеждане на Директивата за Европейска система за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ/ETS)

Ограничаване на общото количество квоти и актуализиране на правилата за безплатно разпределение в т.ч. актуализация на показателите до 2,5% от 2026 и повишение на линейния коефициент за намаление (LRF) на 4.2% от 2024 г.

Ново изискване към операторите за доказване на мерки за повишаване на ефективността чрез енергийни одити и намаляване с 25% на безплатното им разпределение при неизпълнение

Ново изискване за използване на 100% от приходите от тръжни продажби на квоти за климатични/енергийни цели и за справяне с негативните социални последици от прехода

Увеличение на обемите на Фонда за иновации и Фонда за модернизация

постепенно преустановяване на безплатното разпределение на квоти за продуктите в СВМ

Създаване на паралелна/отделна СТЕ за емисиите от сградния фонд и пътния транспорт

Включване на емисиите от морския транспорт в обхвата на ЕСТЕ и прекратяване на безплатното разпределение на квоти за авиацията до 2027 г.

Ревизия на Резервът за пазарна стабилност в контекста на повишената амбиция

Предстои представяне на предложение за ЕСТЕ като собствен ресурс

Пакет „Подготвени за 55“

Преразглеждане на Директивата за Европейска система за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ/ETS)

Очаквано отражение върху България:

Търговия с емисии

По-строгите нови правила в съществуващата система за търговия с емисии, очаквания недостиг на безплатни квоти и значително повишаване на пазарните цени на тръжните квоти се очаква да има повишаване на административната тежест за публичния и частния сектор, но и да рефлектират на национално ниво върху конкурентоспособността, изтичане на въглерод и инвестиции, повишаване на цените на електроенергията и респективно повишаване на цените на крайните продукти

Създаването на нова европейска система за сградите и пътният транспорт може да допринесе за повишаване на цените на суровините, стоките и услугите и ще има най-голямо отражение за потребителите с по-ниски доходи и МСП, като ще задълбочи проблема с енергийната бедност. Кумулативно с премахването до 2027 г. на безплатните квоти за авиацията и останалите мерки от пакета свързани с горивата, включително премахването на данъчни облекчения за керосина и корабното гориво, ще има въздействие върху икономиката и ще повлияе движението на хора, стоки и услуги.

Нова европейска система за сградите и пътният транспорт

Пакет „Подготвени за 55“

Преразглеждане на Директивата за Европейска система за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ/ETS)

Водещи принципи в позицията на България:

Постигане

на баланс между изпълнението на целите за намаление на емисиите и социално-икономическото въздействие на мерките

Справедливо

разпределяне на ползите и предизвикателствата между държавите членки

Отчитане

на националните особености (в това число и географски), и стартовите позиции на държавите

Защита

на конкурентоспособността на българската индустрия, както и осигуряването на плавен и справедлив социално-икономически преход и плавно ограничаване на общото количество квоти за индустрията

Спазване

на принципа за технологична неутралност

Пакет „Подготвени за 55“

Регламент за установяване на Механизъм за въглеродна корекция по границите (СВАМ)

Предложеният нов Механизъм предвижда налагане на въглеродна такса на границата на ЕС под формата на закупуване на сертификати (от 2026 г.)

Издават се разрешителни за внос след установяване липсата на нарушения от декларантите и предоставяне на банкова гаранция

Държавите издават и продават сертификати на декларантите. Те са с уникален номер, а цената им се посочва от ЕК. Не се предвижда тръжна търговия със сертификати

Декларантите имат задължение да върнат на държавата сертификати, кореспондиращи с извършеният внос и отчитайки присъщите на внесените продукти емисии

Въвеждат се правила във връзка с рисковете за заобикаляне на регламента

В периода януари 2023 г. - 28 февруари 2026 г. се въвежда преходно задължение за докладване на количеството внесени стоки от страна на декларантите на всяко тримесечие. СВАМ ще се прилага без финансови корекции

Пакет „Подготвени за 55“

Регламент за установяване на Механизъм за въглеродна корекция по границите (СВАМ)

Очаквано отражение върху България:

Изцяло екологични цели

СВАМ следва постепенно да замени безплатното разпределение на квоти към инсталациите, предвидено в ЕСТЕ, което и към момента се явява недостатъчно ефективен механизъм за справяне с изтичането на въглерод, особено в граничните държави членки като България

Европейските производители ще трябва да платят въглеродната цена в рамките на ЕС за своето производство, а и ще влагат в продуктите си вносни суровини на значително по-високи цени

Допълнителни затруднения за вносителите и преработвателите с административната и регулаторната тежест, както и отговорността им при процедурата по одобряване на деклараторите по чл. 17

Производствата на цимент, торове, обработен алуминий и домакински електроуреди в България ще бъдат засегнати от СВАМ

Множеството изцяло нови административни процедури, изискващи значителен експертен и финансов ресурс, в допълнение към предложените мерки, значително ще натовари бизнеса и администрацията

Пакет „Подготвени за 55“

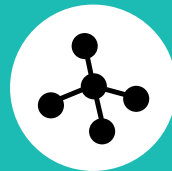
Регламент за установяване на Механизъм за въглеродна корекция по границите (СВАМ)

Ключови елементи от позицията на България:

Наред със стремежа за постигане на целите на Парижкото споразумение е ключово да бъдат подобрени и засилени мерките за компенсирание на европейските и в частност българските производители

Изборът на ЕК на секторите, включени в Приложение I на проекта на Регламент, което ще доведе до финансово и икономическо отражение за българската икономика

Осигуряване на солидна система за мониторинг и проверка за оценка на нивата на емисиите в трети страни, която измерва точно емисиите от вноса и ограничава рисковете от заобикаляне на Механизма

Инициативата трябва да бъде балансирана и да дава по-висока степен на сигурност, че ще защити европейските индустрии, които вече са изложени на международна конкуренция

Търсене на решение за намаляване на административната тежест при прилагането на Механизма

Пакет „Подготвени за 55“

Преразглеждане на Регламента за разпределяне на усилията (RRU)

Актуализиране на националните цели, включително корекция за отразяване на принципа за разходоефективност.

За България целта се увеличава от 0 до -10% до 2030 г., в сравнение с емисионните нива от 2005 г.

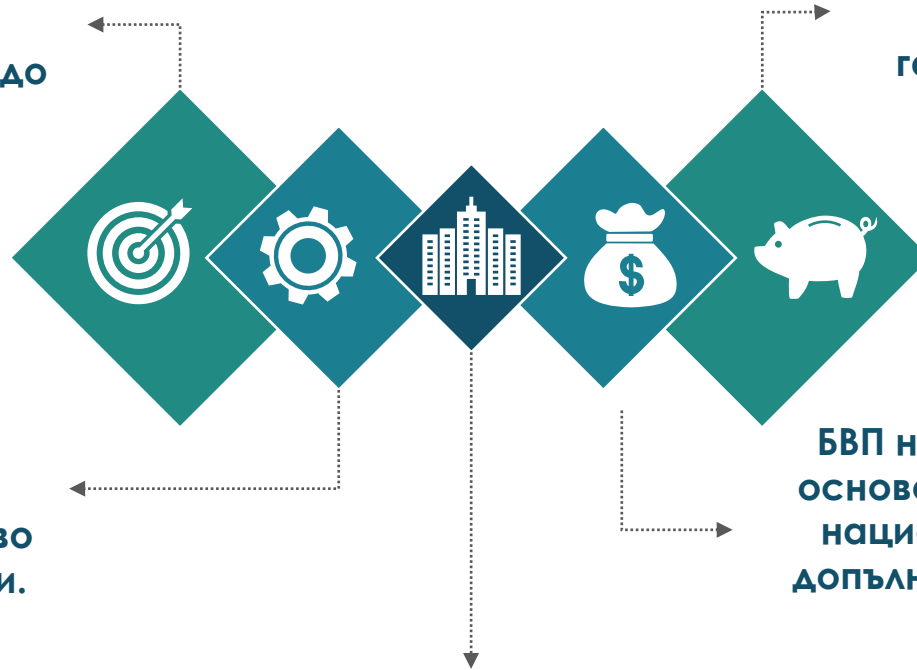
Запазване на съществуващите гъвкави механизми с ЕСТЕ, сектор Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство (ЗППЗГС) и между държавите членки.

Запазва се обхвата на секторите включени в RRU в т.ч. секторите сгради и пътен транспорт, независимо от предложението те да бъдат включени в нова система за търговия с емисии в ЕСТЕ.

Ако ЕС постигне емисионната цел до 2030 г. ще бъде създаден нов доброволен допълнителен резерв, запазен с редуциите, които държавите са генерирани над националните си цели по ЗППЗГС.

Възможност за възползване само в края на периода.

БВП на глава от населението остава основен критерий за определянето на националните цели, но се въвеждат допълнителни критерии за отчитане на разходоефективността.

Пакет „Подготвени за 55“

Преразглеждане на Регламента за разпределяне на усилията (PRU)
Очаквано отражение върху България:

Анализите и прогнозите по линия на ИНПЕК до 2030 г. показват, че тази цел е непостижима, дори при прилагане на допълнителните политики и мерки. Съществуващите гъвкавости в сектор Земеползване ще бъдат допълнително ограничени.

Предвиденият нов механизъм за гъвкавост, по наша предварителна оценка, не съдържа в себе си необходимия потенциал страната ни да изпълни целта за намаление на емисиите на парникови газове за секторите извън СТЕ от -10 %

В допълнение, сериозен проблем за емисиите от транспорт в страната ни поражда начина на отчитане на емисиите от транзитният трафик на тежкотоварни превозни средства. На лице е устойчив ръст на тези емисии.

Повишаване на административното натоварване за публичния сектор, потенциално ще наложи и необходимост от промени в начина на работа на операторите и производителите в засегнатите сектори, както и допълнителни инвестиции. Възможно повишаване на цената на крайните продукти

Пакет „Подготвени за 55“

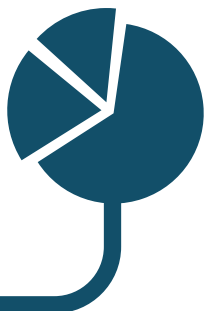
Преразглеждане на Регламента за разпределяне на усилията (РРУ)
Ключови елементи от позицията на България:

За България особено важно е БВП на глава от населението да бъде запазен като основен критерий за определянето на националните цели, като не се допусне той да бъде подкопан посредством придаването на прекомерна тежест на други елементи като отчитането на разходоефективността.

България е скептично настроена пътният транспорт и сградите да бъдат подложени на двойна „санкция“ – от настоящото проекто-предложение и от ревизията на ЕСТЕ. Необходимо е допълнително развитие на предложените компенсаторни механизми, които са недостатъчни и неефективни към момента.

предложената от ЕК национална цел за България от -10% надвишава потенциала на страната ни за постигане на намаления. Следва да бъдат допълнително развити възможностите за гъвкавост и да бъде осигурена по-осезаема подкрепа за държавите с БВП под средният за ЕС за постигането на по-високите цели.

България настоява за намирането на решение на европейско равнище по отношение на постигането на намаления на емисии на парникови газове от транзитния тежкотоварен трафик

Пакет „Подготвени за 55“

Регламента за Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство (ЗППЗГС)

Запазване на съществуващите механизми до 2025 г., като за периода 2026 до 2030 г. ще бъдат въведени индивидуални национални цели, в съответствие с целта за увеличение на европейските погълтители до 310 mtCO₂.

Целта за 2030 г. ще бъде отправна точка за ЗППЗГС между 2030 и 2050 г. с оглед постигането на климатична неутралност в цялата икономика и ще позволи да се наблюдава напредъкът към нетните нулеви емисии на парникови газове до 2050 г. От 2031 г. сектор ЗППЗГС ще включва и емисиите от селското стопанство, които са различни от CO₂.

До 2035 г. се предвижда ЗППЗГС да бъде климатично-неутрален, т.е. погълщанията да балансират всички селскостопански емисии, включително от животновъдството и използването на торове. След 2035 г., сектора следва да генерира „отрицателни емисии“.

Предвиждат се множество мерки за подобряване на мониторинга и качеството на данните, като се въвеждат изисквания за прилагане на по-висок метод на изчисление и сателитни данни за отчитане на емисиите.

Пакет „Подготвени за 55“

Регламента за Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство (ЗППЗГС)

Ключови елементи от позицията на България:

Ролята на сектор ЗППЗГС е изключително важна. Ключов е приносът горите, като поглъщатели на въглеродни емисии, за постигането на целта за климатична неутралност.

Приемането на измененията в Регламента ЗППЗГС ще допринесе за изпълнението на целта на България за намаление на емисиите на парникови газове в секторите извън ЕСГЕ.

Ефективни гъвкави механизми, отчитайки спецификите на сектора. Ето защо гъвкавите механизми са от голямо значение за страната ни, особено от гледна точка на разходоефективността.

Водещо е целите да бъдат установени по справедлив и прозрачен начин, като същевременно отчитат настоящия и бъдещ капацитет за поглъщане, както и нуждите на биоикономиката. Нужно е да се въведат допълнителни критерии и да бъдат отчетени националните специфики при определянето на целите като възрастовата структура на горите и негативните ефекти от природни бедствия.

За нас е важно да се запазят гъвкавостите между ЗППЗГС и РРУ.

Считаме за изключително важно създаването на стимули в селското стопанство за увеличение на поглъщанията от земеделските земи.

Пакет „Подготвени за 55“

Водещи ведомства на национално ниво по останалите досиета:

- ❖ Регламент за установяване на **Социален климатичен фонд** – МЕ и МТСП
- ❖ Решение за изменение на Директивата за ЕСТЕ по отношение на уведомлението за компенсирание във връзка с **Глобалната пазарна мярка за оператори на въздухоплавателни средства**, базирани в Съюза – водещо ведомство е МТИТС
- ❖ Преразглеждане на Директивата за насърчаване на **енергията от възобновяеми източници** - МЕ
- ❖ Преразглеждане на Директивата **за енергийна ефективност** - МЕ
- ❖ Преразглеждане на Регламента за определяне на **стандарты за емисиите на CO2 от нови леки пътнически автомобили и от нови леки търговски превозни средства** - МИ
- ❖ Преразглеждане на Директивата за разгръщане на **инфраструктура за алтернативни горива** –МТИТС
- ❖ ReFuelEU Авиация/**устойчиви горива за авиацията** –МТИТС
- ❖ ReFuelEU Морски транспорт/**Зелено европейско морско пространство** –МТИТС
- ❖ Преразглеждане на Директивата за **енергийното облагане** – МФ

Пакет „Подготвени за 55“

Заключение:

Решението на Европейските лидери мерките, подкрепящи борбата с изменението на климата, да бъдат интегрирани във всички сектори и политики, бе изпълнено от ЕК с представянето на Пакета “Подготвени за цел 55%“

01

Пакета “Подготвени за цел 55%“ е от особена важност за страната ни той ще има огромно отражение върху всички сектори на общественото икономическото животно и върху гражданите.

02

Досиетата са с изключително хоризонтален характер и засягат компетентността на множество ведомства на национално ниво.

03

Изключително важно е законодателните предложения да бъдат разглеждани кумулативно, предвид силната им взаимовръзка, както и целите по климата да бъдат интегрирани във всички секторни политики и всички нива на управление, за да се може целите ще бъдат постигнати по един справедлив и поносим за гражданите и индустрията начин

04

Водещо за нас в рамките на преговорите е да защитим отчитането на националните особености, в т.ч. и географските такива, стартовите позиции на държавите и постигнатите вече намаления, принципа за технологична неутралност и ролята на природния газ, като преходно гориво, запазване на конкурентоспособността на националната икономика и благосъстоянието на гражданите, както и справедливото разпределение между държавите на ползите и предизвикателствата от прехода.

05

Благодаря за вниманието!